

Suomen Kouluhistoriallinen Seura

Toimintakertomus 1.1.-31.12.2008

Vuosikokous

Seuran vuosikokous pidettiin Tieteiden talolla 27.3.2008. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin FT Juhani Tähtinen ja sihteeriksi KT Risto Ikonen.

Kokous päätti, että hallitus kokoontuu toimintavuoden aikana säännöllisesti. Kokouksiin järjestetään mahdollisuus etä-osallistumiseen. Kuluvan vuoden aikana hallituksen oli paneuduttava erityisesti seuran toiminnan kehittämiseen ja siten toimintasuunnitelman laadintaan.

Johtokunnan jäsenistä erovuoroisia olivat KT Saara Hakaste, FT Jouko Kauranne ja kouluneuvos Martti Hölsä. Saara Hakaste ja Jouko Kauranne valittiin uudelleen ja Martti Hölsän tilalle valittiin KT Pauli Arola. Hallituksessa jatkoivat prof. Martti Kuikka, kouluneuvos Erkki Merimaa, prof. Jukka Rantala, KT Annukka Jauhainen ja KT Risto Ikonen. Edesmenneen FT Antti Lappalaisen tilalle valittiin rehtori Lasse Paajanen.

Johtokunta

Johtokunta kokoontui 14.4. (Siltavuorenpenger), 6.6. (Joensuu), 2.9. (Siltavuorenpenger), 7.10. (Tieteiden talo), 6.11. (Tieteiden talo) ja 10.12. (Tieteiden talo, kokous katkesi alkuunsa yhteysongelmien tähden).

Huhtikuun 14. päivä 2008 pidettiin johtokunnan järjestäytymiskokous, jossa seuran esimieheksi valittiin Martti Kuikka ja varaesimieheksi Pauli Arola. Seuran sihteeriksi valittiin Risto Ikonen ja rahastonhoitajaksi Elise Lujala. Lisäksi perustettiin kolme toimikuntaa:

1. Vuosikirjatoimikunta, jonka tehtävänä on valmistella vuo-

den 2008 vuosikirjaa (Jouko Kauranne pj., Martti Kuikka, Erkki Merimaa, Jukka Rantala).

2. Tiedotustoimikunta, jonka tehtäväksi tuli kehittää Seuran tiedotusta, valmistella

kuukausikokouksia ja edistää jäsenhankintaa (Martti Kuikka pj., Risto Ikonen, Annukka Jauhiainen, Jari Salminen).

3. Sääntötoimikunta, jonka tehtäväksi tuli pohjustaa sääntöjen uudistamista (Lasse Paajanen pj., Pauli Arola, Saara Hakaste; hallituksen ulkopuolelta työryhmän jäseneksi kutsuttiin Juhani Tähtinen).

Kesäkuun kokouksessa päätettiin, että työryhmien on valittava itselleen varapuheenjohtajat, joka toimii varsinaisen puheenjohtajan ollessa estyneenä. Lisäksi päätettiin, että toimikuntien työn pohjalta on laadittava syyskuun kokouksessa suunnitelma seuran toiminnan kehittämiseksi.

Syyskuun 2. päivä pidetyssä kokouksessa julkaisujaoksen varapuheenjohtajaksi nimettiin Erkki Merimaa, sääntötoimikunnan varapuheenjohtajaksi Pauli Arola ja tiedotustoimikunnan puheenjohtajaksi Annukka Jauhiainen ja varapuheenjohtajaksi Risto Ikonen. Kokouksessa sääntötoimikunta esitti uusista säännöistä ensimmäisen tekstiversion. Seuraavissa kokouksissa johtokunta keskittyi sääntöehdotuksen muotoiluun, minkä tähden toiminnan kehittäminen jäi vähemmälle huomiolle.

Kuukausikokoukset

Seuran toimintaan on perinteisesti kuulunut tieteellisten esitelmätapahtumien järjestäminen. Näitä kuukausikokouksen nimellä tunnettuja tapahtumia järjestettiin toimintavuoden 2008 aikana yhteensä kuusi kertaa, neljä keväällä ja kaksi syksyllä.

5.3.2008 klo 17 Tieteiden talo. - KT Pauli Arola: Onko historian opetus unohtanut Suomen historian?

27.3.2008 klo 17 (vuosikokouksen jälkeen) Tieteiden talo. - KTLiisa Granbom-Herranen: Sananlaskut kasvatustapahtumissa - perinnettä, kasvatusta, indoktrinaatiota

14.4.2008 klo 18 Tieteiden talo. - KT Mari Sarkio: Sairaanhoidajakoulutus ja oppikirjat Foucalt'n valtakäsityksen mukaan

6.5.2008 klo 16.30 Sibeliustalo. - Lehtori Marjukka Riihimäki: Musiikinopetus Sibelius-lukiassa. Llukion kuoro esitti lauluja musiikin opetuksen eri suuntauksista.

7.10.2008 klo 17 Tieteiden talo. - Prof. Martti Kuikka: Kuvia opettajasta ja opettajakuvista. Esimerkki Lyyli Home, oma opettajani

6.11.2008 klo 17 Tieteiden talo. - FT Jouko Kauranne, kouluneuvos: Koulutoimen kehityksestä kahden puolen peruskoulun siirtymisen (Juhlaesitelmä)

Sääntöuudistus

Vuosikokouksen yhteydessä annettiin johtokunnan tehtäväksi ajanmukaistaa seuran säännöt ja esittää uudistetut säännöt seuraavan yleiskokouksen hyväksyttäväksi. Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa perustettiin sääntötyöryhmä (Lasse Paajanen pj., Pauli Arola, Saara Hakaste). Ensimmäinen sääntöluonnos tuotiin arvioitavaksi 2.9. pidettyyn johtokunnan kokoukseen. Palautteen pohjalta muokattuun sääntöluonnokseen palattiin 7.10. pidetyssä kokouksessa. Johtokunta sopi, että sääntötoimikunta tekee uudistetun sääntöehdotuksen mukailleen vastikään uudistettuja Suomen kasvatustieteellisen seuran sääntöjä.

6.11. päästiin pykäläkohtaiseen tarkasteluun. Tarkastelun aluksi keskusteltiin, pitäisikö seuralla olla yksi vai kaksi vuosikokousta. Kahden kokouksen malli sai kannatusta osakseen. Samalla todettiin, että hyvissä ajoin ennen vuosikokousta olisi järjestettävä kysely, jossa jäsenet voisivat ottaa pykälä pykälältä kantaa eri tekstiversioihin.

Joulukuun kokous epäonnistui verkkoyhteyden pettämisen takia. Niinpä pykäläkohtainen tarkastelu venyi vuodenvaihteen yli. Se saatiin päätökseen helmikuussa 2009 pidetyssä johtokunnan kokouksessa.

Tiedotustoimikunta

Toimintavuoden 2008 aikana lähetettiin kaikkiaan kolme jäsenkirjettä: 15.2., 29.3. ja 30.9. Viimeksi mainitussa tiedusteltiin mahdollisuutta lähettää jäsentiedote sähköpostin liitteenä. Vuoden loppuun mennessä puolet jäsenkunnasta oli ilmoittanut haluavansa tiedotteet sähköpostin välityksellä.

Vuosikokouksessa nostettiin esiin ajatus, että toimintavuoden aikana johtokunta selvittäisi, millä keinoin maakunnissa asuvien seuran jäsenten osallistumista voitaisiin edistää. Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa perustettiin asiaa selvittämään erillinen tiedotusryhmänsä (Martti Kuikka, Annukka Jauhiainen, Risto Ikonen, Jari Salminen). Samalla päätettiin, että johtokunnan kokouksiin järjestetään mahdollisuus etäosallistumiseen. Jo järjestäytymiskokoukseen sihteeri osallistui Skype-nettipuhelimen välityksellä.

Rohkaisevan alun innoittamana etäosallistumismahdollisuutta oli tarkoitus kokeilla myös kuukausikokouksiin. Tekniset ongelmat jäivät kuitenkin vielä tällä kertaa ratkaisua vaille. Vaikka johtokunnan kokouksissa kokeiltu Adobe Connect Pro -ohjelma vaikuttikin ensikatsannolta lupaavalta, sen käyttöönotto vaatii vielä hienosäätöä.

Kesäkuun 6. päivä pidetyssä johtokunnan kokouksessa päätettiin, että Turun yliopiston Moodlesta varataan työskentelyalusta Kouluhistoriallista Seuraa varten. Annukka Jauhiainen hoiti käytännön järjestelyt. Niille, joilla ei ollut käytössään yliopiston tunnuksia, hankittiin vierailijatunnukset. Moodle on osoittautunut käytökelpoiseksi seuran johtokunnan työkaluksi. Se on yhtä aikaa keskustelupalsta, tiedotusalusta ja arkisto.

Julkaisutoiminta

Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa vuosikirjan toimituskunnan jäseniksi nimettiin Jouko Kauranne, Martti Kuikka, Erkki Merimaa ja Jukka Rantala.

Vuosikirja 2008

Julkaisujaos kokosi FT Jouko Kauranteen johdolla seuran vuosikirjan. Se koostuu kahdeksasta täysimittaisesta artikkelista sekä seuran toimintakertomuksesta vuodelta 2007. Teoksen kokonaissivumääräksi tuli 214 sivua. Aiemmasta poiketen julkaisun myynnistä on vastannut Tiedekirja. Kaupallisen jakelukanavan löytäminen on vaikuttanut myönteisesti vuosikirjan myyntilukuihin.

Vuosikirja sisältää seuraavat artikkelit:

Tuula Rekola, "Älä tapa!" Ajatuksia rauhasta ja kasvatuksesta 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun Suomessa;

Pauli Arola, Muuttuva yhteiskunta tarvitsee uuden koulun. Peruskoulun opetussuunnitelmakomitea 1970 ja yhteiskunnan muuttuminen;

Raija Meriläinen, Tasa-arvon narratiivi 1990-luvun koulutuspoliittisessa keskustelussa;

Jyrki Männistö, Sivistyksen vai käytännön tarve? Uusia oppikouluja haluttiin ja vastustettiin 1900-luvun alun Suomessa;

Hannu Syväoja, Kansalaiskoulu 1957–81. Matalan profiilin kasvatusta koulunuudistuksen varjossa;

Tuula Hyyrö, "Vaan asuntolanhoitajaksi" – neljä vuosikymmentä asuntolahoitajakoulutusta maassamme;

Martti T. Kuikka, Kuva opettajasta ja opettajakuvasta, esimerkkinä Lyyli Home, oma opettajani;

Jorma Virtanen, Elisabeth Alander koulutuspoliittisena vaikuttajana.

Vuosikirja 2009

Toimintavuoden aikana käynnistettiin seuraavan vuosikirjan valmistelutyöt. Vuonna 2007 tieteellisten seurain valtuuskunta oli kiinnittänyt huomiota, miten vähän on Suomessa tietoa ja säilynyttä arkistoaineistoa merkittävästä tieteenharjoittajista. Suomen Historiallinen Seura pyysi tutkijajäseniään kirjoittamaan väitöskirjaan johtaneista tutkijapoluistaan. Saadut artikkelit julkaistiin teoksessa *Miten meistä tuli historian tohtoreita* (1998). Siinä oli 64

historioitsijan oma tarina. Suomen lakimiesyhdistys julkaisi 2003 teoksen *Miten meistä tuli oikeustieteen tohtoreita*. Teoksessa on 107 kirjoitusta.

Historian tutkijoiden ja oikeustieteilijöiden esimerkkiä seuraten Suomen Kouluhistoriallinen seura päätti tehdä seuraavan vuosikirjan tieteenharjoittajista, jotka ovat tehneet väitöskirjan kasvatuksen historian tai kouluhistorian piiristä. Julkaisujaos esitti, että kukin väitellyt kirjoittaisi 4-6 sivun kirjoituksen lähtien liikkeelle tieteenalan opiskelusta ja päätyen väitöskirjaprosessiin ja sen jälkeiseen toimintaan tai uraan.

Jäsenyydet

Seura on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsen. Professori Martti Kuikka osallistui valtuuskunnan kevä- ja syyskokoukseen, joissa päätettiin toimintasuunnitelmat. Seura on myös Suomen Tiedekustantajien liiton jäsen. Martti Kuikka osallistui seuran vuosikokoukseen.

Suomen Kouluhistoriallinen seura on taustavaikuttajana myös Kasvatuksen historian verkostossa, joka vastaa vuosittain pidettävien Kasvatuksen historian päivien järjestelyistä ja julkaisee vertaisarvioinnille perustuvaa Kasvatus & Aika -aikakauskirjaa. Kouluhistoriallisen seuran johtokunnan kesäkuun kokous pidettiin Kasvatuksen historian päivien yhteydessä.

Jäsenmäärä

Vuoden vaihteessa maksaneita jäseniä oli 67, joista 8-15 käy kuukausikokouksissa. Sähköpostiyhteys on lisännyt tiedotusta, 37 seuran jäsenkuntaan kuuluvaa on ilmoittanut haluavansa seuran tiedotteet sähköpostitse. Kokoukset on pidetty pääosin Tieteiden talossa, mikä ei rasita seuran taloutta. Seuran toimintamenot pyritään kattamaan jäsenmaksujen ja kirjamyynnin tuloilla. Taloudellinen tilanne edellyttää uusia ratkaisuja.